

НАУКОВО-ПРАКТИЧНА ОНЛАЙН-ШКОЛА З ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

Ресурси структурованого навчання (ТЕАССН) в супроводі дітей з розладами аутистичного спектра

Максимчук Марія Олександрівна
кандидат психологічних наук,
старший викладач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

План заняття

1. Основні ідеї TEACCH підходу в навчанні дітей з РАС та іншими комунікативними порушеннями
2. Способи візуального структурування простору, часу і діяльності
3. Варіанти застосування візуальних підказок для структурування діяльності дітей з РАС
4. Огляд завдання для самостійної роботи
5. Відповіді на питання

1. Основні ідеї ТЕАССН підходу в навчанні дітей з РАС та іншими комунікативними порушеннями

ТЕАССН

ТЕАССН (Treatment and Education for Autistic and related Communication handicapped Children) – терапія і навчання дітей розладами аутистичного спектра та іншими комунікативними порушенням

Eric Schopler
(1927 – 2006)

Американський психолог німецького походження, основоположник програми TEACCH

- Програма TEACCH була створена в 1966 році в Університеті Північної Кароліни у Чапел Хіл (США)
- Основна мета програми – максимізація самостійності особи з РАС
- Основні області програми TEACCH:
 - Комунікація
 - Соціальні навички
 - Професійні (учбові) навички
 - Самостійність
 - Вільний час

Розуміння дитини з аутизмом

Прогляньте відео за посиланням:

<https://www.youtube.com/watch?v=aPkWw8mPAM>

Розуміння дитини з аутизмом

Когнітивні особливості

- Фрагментарне сприймання
- Сенсорна гіпер- та гіпочутливість
- Застрягання та труднощі переключення уваги
- Висока схильність до відволікання
- затримка або зупинка мовного розвитку без будь-якої компенсації за допомогою використання жестів
- Обмеженість уяви, переважання стереотипної поведінки

Особливості емоційної сфери

- Труднощі розуміння емоцій власних та інших людей
- Труднощі розуміння невербальних проявів
- Навички саморегуляції потребують особливої уваги

Особливості соціальної сфери

- Труднощі з наслідуванням, імітацією
- Труднощі розуміння контексту і правил
- Розвиток навичок самообслуговування потребують уваги
- Розвиток соціально-комунікативних навичок є ключовим при супроводі дітей з РАС

Принципи ТЕАССН

Вектори роботи ТЕАССН

Адаптація
середовища

Підвищення
рівня
індивідуальних
можливостей

Ключові ідеї TEACSSN

- Фізична структура
- Індивідуальний розклад
- Система роботи (скрізь і всі притримуються)
- Візуальні підказки
- Використання рутини

- Робить освітнє середовище зрозумілим і передбачуваним
- Сприяє розвитку гнучкості
- Сприяє розвитку самостійності

Сфери розвитку за ТЕАССН

Функціональні сфери розвитку

- Імітація
- Сприймання
- Крупна моторика
- Тонка моторика
- Зорово-моторна координація
- Пізнавальна активність
- Мовлення

- Навички самообслуговування
- Навички соціальної взаємодії
- Особливості поведінки

2. Способи візуального структурування простору, часу і діяльності

Прогляньте відео за посиланням:

<https://www.youtube.com/watch?v=vkymZzmg4jw>

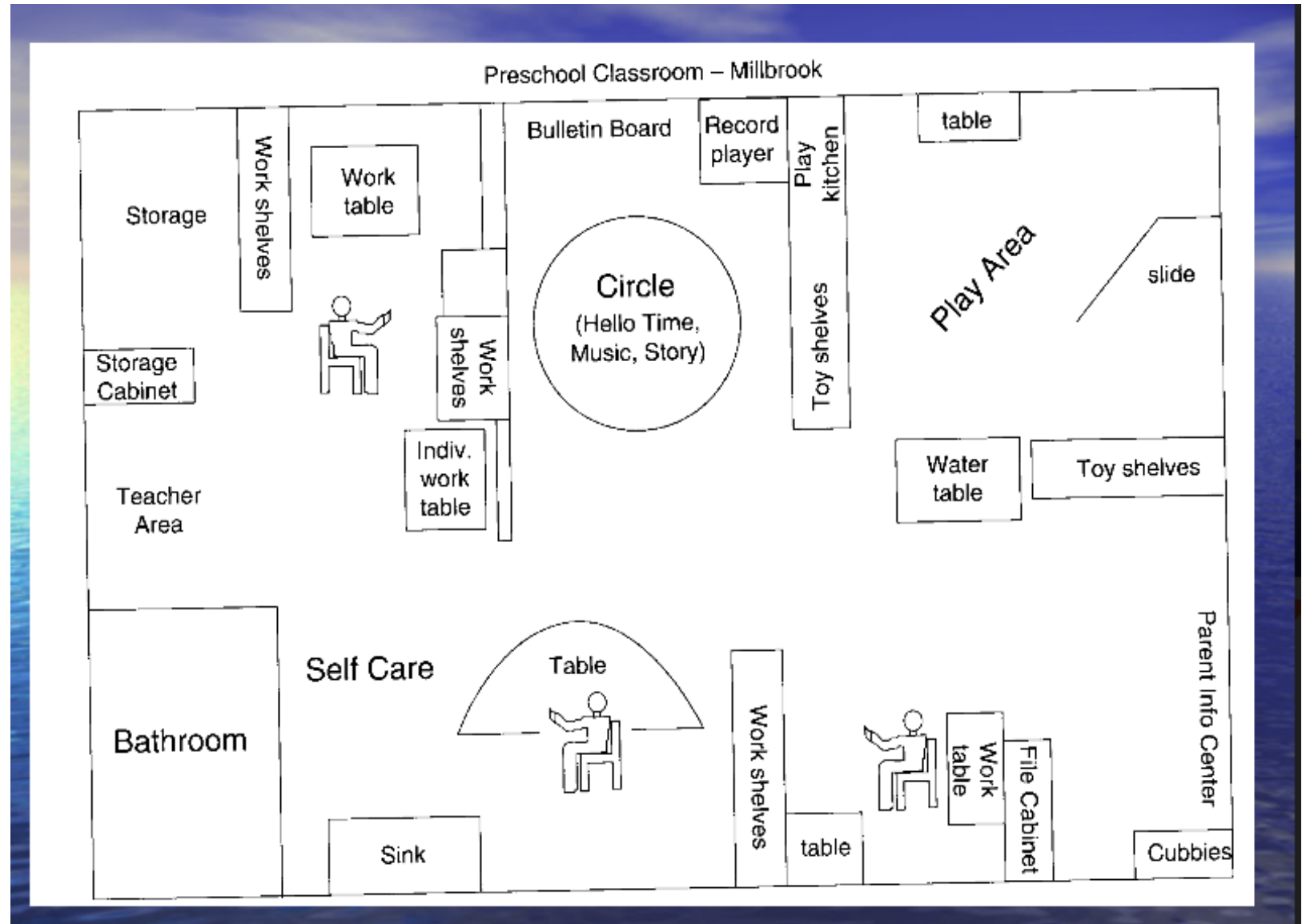
Структурування простору

- ✓ Полегшує орієнтування в просторі
- ✓ Дає однозначну інформацію про функції приміщення та його зон
- ✓ Знижує вплив сторонніх подразників

Структурування простору

- ✓ Основні зони:
- ✓ Групової роботи
- ✓ Самостійної роботи
- ✓ Гігієни
- ✓ Навчання
- ✓ Вільного часу (гри)
- ✓ Прийому їжі

Структурування простору

Візуальні підказки зони:

ДЕ ця зона?

ЩО мені тут робити?

Структурування простору

- ✓ Будь-яка діяльність починається із взаємодії 1:1
- ✓ 1:1 – це спосіб надання інструкції (не локація)

Структурування простору

Структурування часу – індивідуальний розклад

Розклад дає відповідь на питання:

- Що зараз?
- Коли це буде відбуватись?
- Коли це закінчиться?

- Дозволяє зробити день/заняття/завдання передбачуваним
- Підвищує імовірність успішного виконання
- Знижує тривогу від невизначеності

Типи візуальної організації часу

Об'єкт

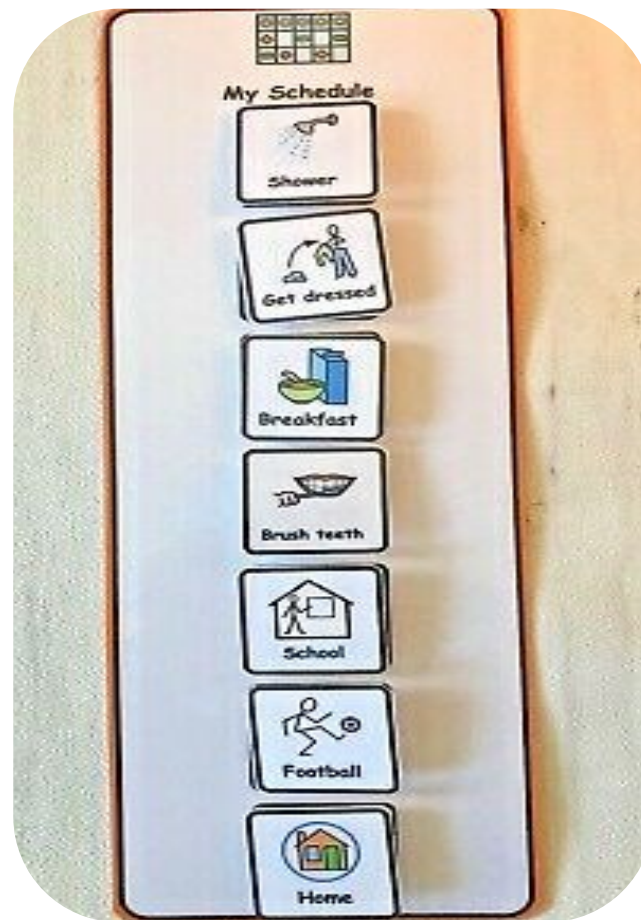

Фото

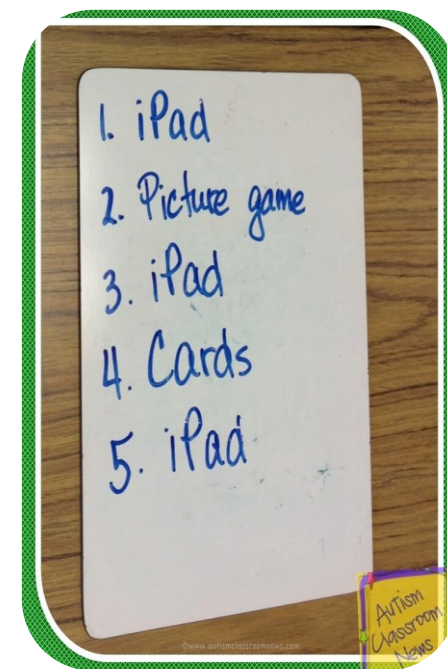
Типи візуальної організації часу

Малюнок

Піктограма

Слово

Типи візуальної організації часу

WASHING HANDS

- 1
turn on faucet
- 2
put water on hands
- 3
put soap on hands
- 4
wash hands
- 5
dry hands

Послідовність
(спочатку-потім)

Тривалість/завершенн
я

OUR DAILY ROUTINE

AM 	PM
 Bathroom: <ul style="list-style-type: none"> • Potty • Wash hands & face • Brush teeth • Comb hair • Sunscreen 	 Pick up toys & tidy room
 Make bed	 Pack backpack
 Get dressed	 Put on PJs
 Put dirty PJs in hamper	 Put dirty clothes in hamper
 Eat breakfast	 Bathroom: <ul style="list-style-type: none"> • Tub time • Potty • Wash hands & face • Brush teeth
 Take vitamins	 Read for 15 minutes
 Goodbye hugs	 Lights out

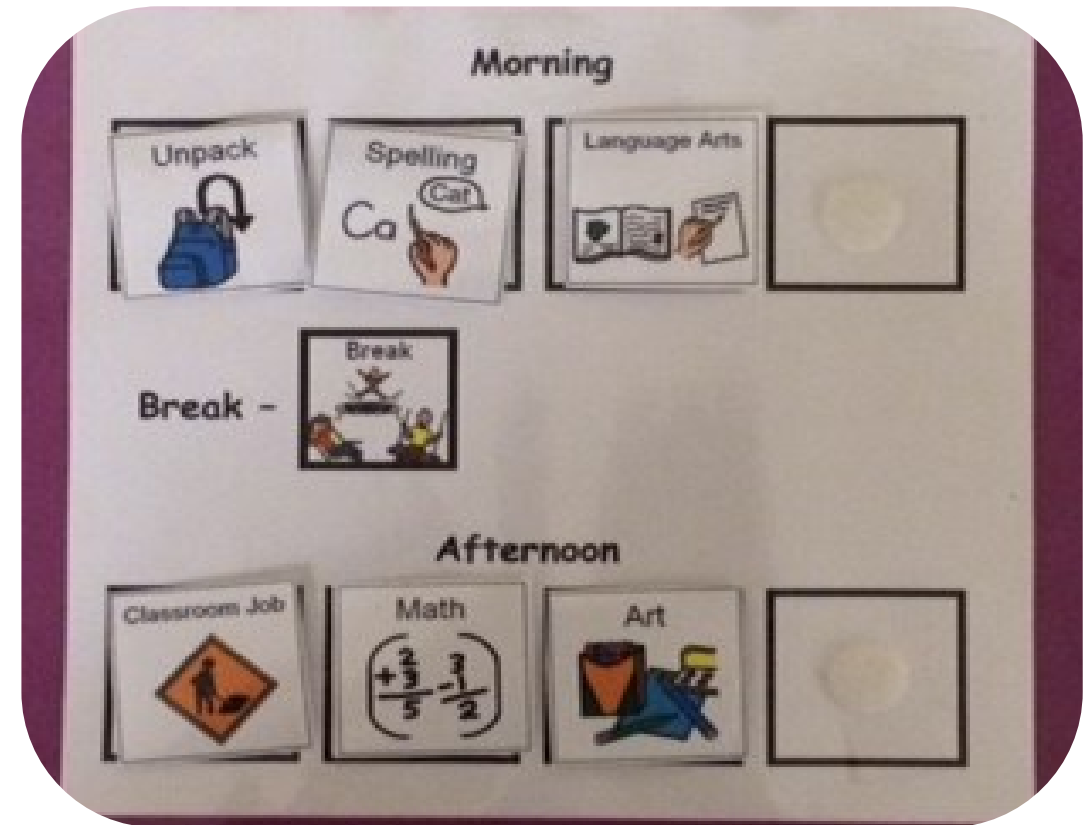
Kid @ Kid THE

Півдня/весь день

Типи візуальної організації часу

Зверху вниз

Зліва направо

Структурування діяльності

3. Варіанти застосування візуальних підказок для структурування діяльності дітей з РАС

1. Візуальна організація

- Організація матеріалів (наприклад, у кошиках)
- Початковий (start box) та Завершальний кошик (finish box)
- Інформація про кількість матеріалів
- Послідовність зліва направо

2. Візуальна ясність (виділення важливої інформації)

- Кольорове кодування
- Маркування (підписи, фото, стікери)

3. Візуальні підказки про послідовність та спосіб виконання завдання

- Часткова візуалізація виконання
- Ілюстрований приклад повного виконання
- Ілюстровані вказівки (підказки)
- Письмові вказівки (підказки)

Візуальна організація

- ✓ Організація матеріалів (наприклад, у кошиках)
- ✓ Початковий (start box) та Завершальний кошик (finish box)
- ✓ Інформація про кількість матеріалів
- ✓ Послідовність зліва направо

2. Візуальна ясність

- ✓ Кольорове кодування
- ✓ Маркування (підписи, фото, стікери)

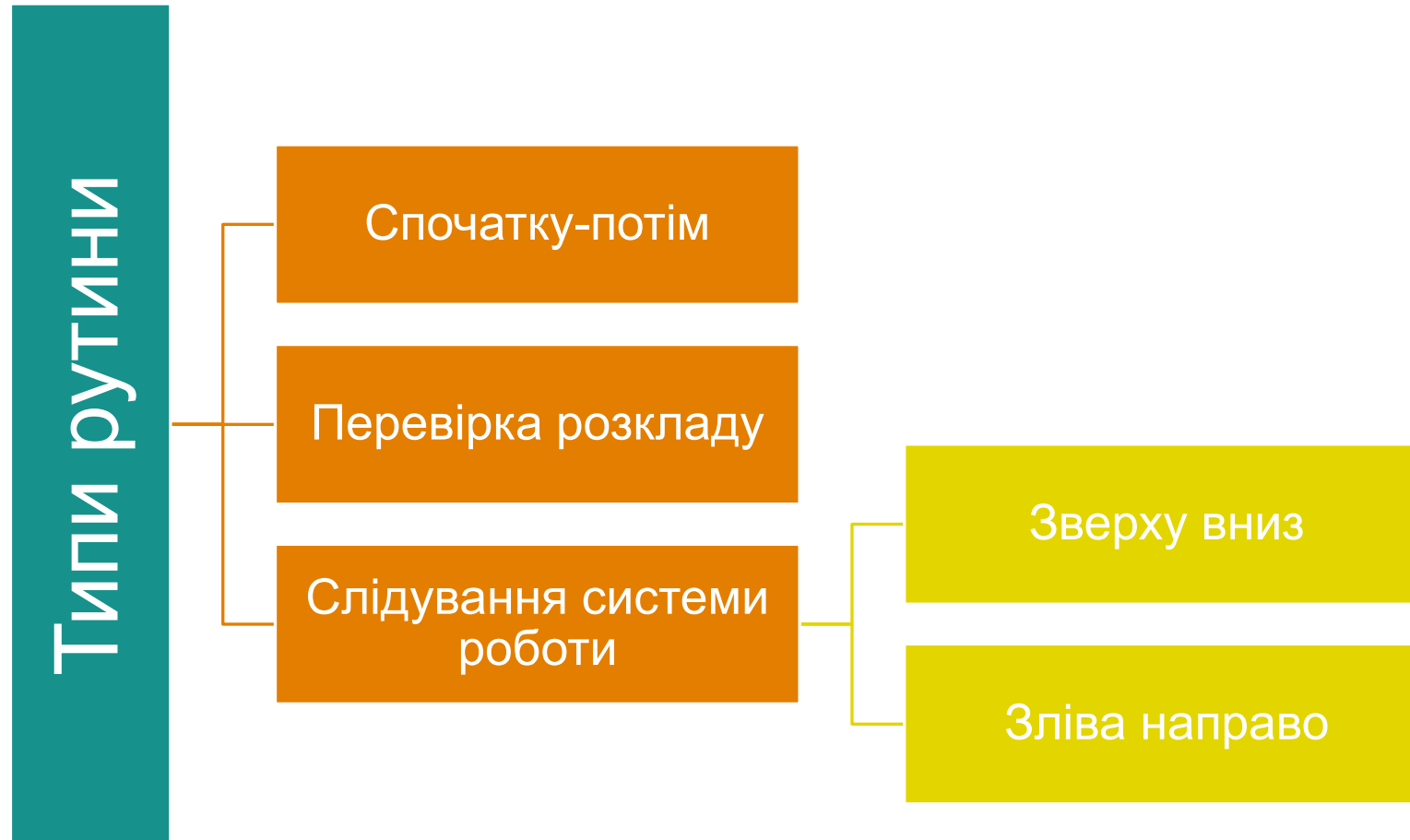

3. Візуальні підказки про послідовність та спосіб виконання завдання

- ✓ Часткова візуалізація виконання
- ✓ Ілюстрований приклад повного виконання
- ✓ Ілюстровані вказівки (підказки)
- ✓ Письмові вказівки (підказки)

Використання рутини

Література до теми

1. Аппе Фр. Введение в психологическую теорию аутизма. Москва: Теревинф, 2006. 216 с. https://www.osoboedetstvo.ru/files/book/file/vvedenie_v_psih_teoriyu_autizma.pdf
2. Зюмалла Р. Обучение и сопровождение детей с аутизмом по программе ТЕАССН. Перевод с немецкого: А. Ладисов, О. Игольников. Минск: Общественное объединение «Белорусская ассоциация помощи детям-инвалидам и молодым инвалидам», 2005. 55 с. http://pedlib.ru/Books/6/0042/index.shtml?from_page=35
3. Скрипник Т. В. Феноменологія аутизму. Київ: Видавництво "Фенікс", 2010. 388 с. <http://lib.iitta.gov.ua/9001/1/monografiya%20NEW1.pdf>
4. Механизм работы по методике ТЕАССН с аутичным ребенком. Аутизм сегодня. №8, 2012. С. 1-2. https://cwf.com.ua/images/stories/autism-today/autism_today_2012_08.pdf
5. Шоплер Э. Поддержка аутичных и отстающих в развитии детей (0-6 лет). Сборник упражнений для специалистов и родителей по программе ТЕАССН. Минск: БелАПДИ «Открытые двери», 1997. 250 с. <https://bit.ly/388P0Ic>
6. ТЕАССН® Autism Program (офіційний веб-сайт): <https://teacch.com/about-us/>

4. Огляд завдання для самостійної роботи

Завдання:

- Складіть візуальний розклад **на весь день** для учня початкової школи, спираючись на ключові ідеї ТЕАССН-підходу. Розклад має починатись ранковими процедурами і завершуватись готуванням до сну.

Форма подання:

- У вигляді схематичних зображень, аплікації, фото.

Дякую за увагу!